

Мельник В.В.

студент,

Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

Обсяги та динамізм розвитку торговельної діяльності значною мірою визначаються ефективністю соціально-економічної політики держави, зокрема в частині вирішення таких ключових проблем розвитку внутрішньої торгівлі України:

- повною мірою не використовується потенціал впливу органів місцевого самоврядування на розвиток внутрішньої торгівлі;

- відсутність «рамкових» умов, які визначали б процес взаємодії учасників ринку (виробників і торговельних мереж), стимулює розвиток тіньової економіки, негативно позначається на торговельному обслуговуванні споживачів;

- іноземні торговельні оператори, користуючись відсутністю належної нормативно-правової бази в сфері торгівлі, не впроваджують цивілізовані стандарти торговельного обслуговування, а користуються вітчизняними тіньовими схемами отримання прибутку, створюючи тим самим передумови для розвитку недобросовісної конкуренції та нав'язування послуг українським постачальникам;

- не прописані інструменти стимулювання продажу товарів вітчизняного виробництва, в результаті чого по багатьох товарних позиціях має місце суттєва імпортозалежність;

- відсутність цінового контролю по більшості товарних позицій призводить до обмеження їх цінової доступності для соціально незахищених верств населення;

- відсутність уваги до питань професійної підготовки кадрів для сфери торгівлі призводить до недотримання правил торгівлі, і як наслідок, прав споживачів на якісне торговельне обслуговування;

- із правового поля випали питання регулювання оптової торгівлі і посередницької діяльності у сфері торгівлі, хоча дані види економічної діяльності посідають вагомим місце у товаропровідній інфраструктурі внутрішньої торгівлі;

- не має належного законодавчого забезпечення провадження торгівлі через мережу Інтернет, що призводить до порушення прав споживачів на придбання якісних і безпечних товарів, а враховуючи

постійне збільшення числа Інтернет-користувачів, даний від торгівлі має надзвичайно високий потенціал розвитку.

Виходячи із перелічених проблем, серед пріоритетних напрямів державного регулювання внутрішньої торгівлі в Україні виділимо наступні:

1. Формування системної нормативно-правової бази для розвитку внутрішньої торгівлі. В Україні, починаючи з 1995 року, державними органами було розроблено понад сто нормативних актів, які регулюють торговельну діяльність. Проте, чинна нормативно-правова база, що регулює відносини у сфері внутрішньої торгівлі, не забезпечує належного рівня правового регулювання внутрішньої торгівлі. В зв'язку з цим є потреба у формуванні системної нормативно-правової бази регулювання торговельної діяльності, оскільки проблема її розвитку стосується, по суті, всього населення України, яке щоденно має справу із сферою торговельного обслуговування. Об'єктами правового регулювання, насамперед, мають стати процеси товаропостачання, реалізація товарів споживчого призначення і торговельне обслуговування (надання торговельних послуг покупцям).

2. Створення передумов для розвитку цивілізованої торгівлі. Головне завдання полягає в тому, щоб чітко визначити правові засади переходу до цивілізованої торговельної діяльності. Встановлення правових засад здійснення торговельної діяльності, вироблення її законодавчої стратегії формуватимуть стабільне і ефективне середовище для ведення підприємництва, сприятимуть закріпленню різних форматів торгівлі (великих магазинів, в тому числі мережевих, магазинів «біля дому», ринків, об'єктів дрібнороздрібної мережі) і розповсюдженню найбільш цивілізованих з них.

3. Гармонізація взаємовідносин постачальників (виробників) та роздрібних торговельних операторів. Збільшення обсягів виробництва та імпорту зумовлює зростання потреби у розміщенні створених товарів, а на фоні дефіциту торговельних площ ринкова сила суб'єктів господарювання у роздрібній торгівлі істотно збільшується, дозволяючи їм в значному ступені диктувати умови постачальникам.

4. Захист прав споживачів. Усвідомлена необхідність боротьби проти переважання на вітчизняному ринку фальсифікованих споживчих товарів (особливо у сфері дрібнороздрібної та дрібнооптової торгівлі), що становить сьогодні справжню суспільну

загрозу. Щороку збільшується кількість скарг населення на кваліфікацію торговельного персоналу, незнання ним правил торгівлі. Законодавством повинна бути передбачена вимога щодо наявності професійної підготовки працівників, які здійснюють безпосереднє обслуговування покупців – продавців, касирів, а також право роботодавців створювати власні навчальні центри. Зазначене сприятиме дотриманню прав споживачів на повну і достовірну інформацію, на придбання товарів належної якості тощо.

5. Сприяння розвитку національного виробництва споживчих товарів. Поряд з прямими заходами стимулювання споживчого попиту (зростання реальних доходів населення) слід приділити належну увагу інструментам непрямого стимулювання попиту населення, а саме впливу на уподобання споживачів шляхом пропаганди споживання вітчизняних товарів. З метою створення умов, за яких продукція вітчизняних товаровиробників буде належним чином представлена на споживчому ринку та доступною за ціною, вважаємо необхідним встановити на законодавчому рівні обов'язкову вимогу до наявності в асортиментному переліку торговельних об'єктів визначеної частки соціально значущих товарів вітчизняного виробництва та сфокусувати зусилля на підтримці особистих підсобних і фермерських господарств.

Отже, у державному регулюванні торгівлі найбільш важливим вбачається регламентація, зведення правил і обмежень здійснення торговельної діяльності, що є необхідною умовою її впорядкування. Розробка системи правил економічної поведінки для всіх учасників процесу необхідна для надання суб'єктам торгівлі самостійності в підприємницькій діяльності.

Удосконалення механізму державного регулювання торгівлі на рівні окремих суб'єктів передбачає перетворення структур керування, засноване на чіткому розмежуванні функцій державного регулювання торгівлі й безпосереднього оперативно-господарського управління, що передбачає розвиток самостійного господарювання і самоврядування підприємств різних форм власності.

Пріоритетними інструментами державного регулювання мають стати патентування, ліцензування, сертифікація торговельних послуг, планування і нормування розміщення торговельних об'єктів, їх державна реєстрація та ін.

Список використаних джерел:

1. Соціально-економічний розвиток України за січень-грудень 2013 року. – К.: Держ. служба стат. України, 2013. – 31 с.
2. Діяльність суб'єктів господарювання у 2012 році: стат. зб. / за ред. І. М. Жук. – К.: Держ. служба стат. України, 2013. – 840 с.
3. Роздрібна торгівля України у 2012 році: [стат. зб.] / під заг. кер. В. О. Піщейка. – К.: Держ. служба стат. України, 2013. – 173 с. Економіка. Управління. Інновації. Випуск № 1 (11), 2014.
4. Височин І. В. Державне регулювання торговельної діяльності в Україні та світі: порівняльний аналіз / І. В. Височин // Вісник КНТЕУ. – 2010. – № 3. – С. 11-23.

Трояновська Т.М.

суддя,

Нововодолажський районний суд Харківської області

УМОВИ ВИНИКНЕННЯ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВОГО СПОРУ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЯК ПРЕДМЕТУ ЮРИСДИКЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ

З'ясування умов виникнення публічно-правових спорів у сфері інтелектуальної власності має важливе значення для вдосконалення адміністративного матеріального законодавства, що в свою чергу сприятиме зменшенню кількості таких спорів і, як наслідок розвантаженню адміністративних судів. Адже, філософія розглядає умови як те, від чого залежить дещо інше (зумовлене), що робить можливим наявність речі, стану, процесу [1, с. 469].

Разом із тим, спроба визначити такі умови наражається на певні перепони. По-перше, в юридичній літературі на сьогоднішній день не отримало достатньої уваги питання умов виникнення публічно-правових спорів в цілому. В основному вчені розробляли близькі до цього питання, зокрема питання підстав виникнення публічно-правового спору [2; 3; 4]. Разом із тим, по-перше, зазначені терміни мають різне значення самі по собі [1, с. 469], а по-друге, підстава публічно-правового спору досліджувалась як складова його структури, його елемент. Тому, при визначенні терміну «умови» в контексті цього дослідження необхідним є виходити, передусім, з загальнофілософського розуміння цього терміну, що наведене вище. При визначенні поняття умов виникнення публічно-правового спору